

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr. 431/103/2018

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 14 septembrie 2023

Completul compus din:

Simona Elena Cîrnaru - Președinte
Rodica Aida Popa - Judecător
Oana Burnel - Judecător

Marcela Radu – Magistrat asistent
Iustina Negruț – Grefier

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție a fost reprezentat de procuror Gabriela Popa.

Pe rol, soluționarea cauzei penale având ca obiect recursurile în casație formulate de ***Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov*** și inculpatul ***Arsene Ionel*** împotriva deciziei penale nr. 190/Ap din data de 10 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Brașov - Secția penală.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a lipsit ***recurentul inculpat Arsen Ionel***, pentru care s-au prezentat apărători aleși, avocat Cojocaru Leonardo Florin, în baza împuternicirii avocațiale aflată la fila 103 din dosar și avocat Ciolacu Vladimir, în baza împuternicirii avocațiale aflată în dosarul nr. 431/103/2018 al Curții de Apel Brașov, nenumărat.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul asistent, care a învederat că recursurile în casație ce fac obiectul cauzei au fost admise în principiu prin încheierea de ședință din data de 15 iunie 2023, în limitele menționate în cuprinsul acesteia.

De asemenea, a arătat că, la data de 6 septembrie 2023, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție a depus la dosar o completare a motivelor de recurs în casație, în care se face trimitere la Hotărârea din data de 24 iulie 2023 pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene – Marea Cameră în Cauza C-107/23 PPU [Lin], memoriu în cuprinsul căruia Ministerul Public a formulat și o cerere de suspendare a judecării

prezentului dosar până la soluționarea de către instanța anterior menționată a cauzelor C-74/23 și C-131/23.

Prealabil, **Înalta Curte** a adus la cunoștința audienței că s-au efectuat verificări cu privire la situația recurentului inculpat Arsene Ionel, în urma cărora a rezultat că acesta se află pe teritoriul Italiei și că procedura de predare în vederea executării mandatului european de arestare emis pe numele său nu este finalizată.

Ca urmare, **Înalta Curte** a constatat că procedura de citare cu recurentul inculpat este legal îndeplinită prin reprezentarea acestuia de către apărătorii săi aleși.

Opinând că procedura de citare cu recurentul inculpat Arsene Ionel este legal îndeplinită, având în vedere prezența apărătorilor aleși ai acestuia, **reprezentantul Ministerului Public** a solicitat instanței să analizeze oportunitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene cu cele două întrebări preliminare indicate în scris, în conformitate cu prevederile art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, învederând că, astfel cum s-a precizat în cuprinsul motivelor de recurs în casație ale Ministerului Public și cum rezultă, de altfel, și din înscrisurile depuse, pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene există deja înregistrate cauzele C-74, C-75 și C-131, care au obiect similar celui al solicitării susținute.

Deopotrivă, a solicitat suspendarea cauzei până la soluționarea sesizării de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

La interpelarea Înaltei Curți, **apărătorii aleși ai recurentului inculpat Arsene Ionel** au învederat că nu înțeleg să invoce chestiuni prealabile.

În vederea clarificării solicitării formulate de Ministerul Public, **Înalta Curte** a constatat că în motivele de recurs în casație ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov și completarea ulterioară a acestora există trei tipuri de cereri, respectiv: cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene; cererea de evaluare a posibilității aplicării în cauză în mod direct a Hotărârii din data de 24 iulie 2023 pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene – Marea Cameră în Cauza C-107/23 PPU [Lin], iar în subsidiar, cererea de suspendare a judecării cauzei până la soluționarea cauzelor C-74/23 și C-131/23 înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, iar nu ca urmare a unei eventuale sesizări a instanței europene de către instanța de recurs în casație.

Reprezentantul Ministerului Public a învederat că solicită suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cauzelor anterior menționate, indicate în memoriul cuprinzând completarea motivelor de recurs în casație, precum și aplicarea directă a hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene la data de 24 iulie 2023.

În raport cu precizările reprezentantului Ministerului Public, apreciind că solicitarea vizând aplicabilitatea directă în cauză a Hotărârii din data de 24 iulie 2023 pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene – Marea Cameră în Cauza C-107/23 PPU [Lin] aduce în discuție o chestiune emnamente de fond, având, prin urmare, caracter subsidiar în raport cu o eventuală sesizare a

instanței europene sau suspendare a cauzei, **Înalta Curte** a pus în discuție aceste ultime solicitări.

Referitor la cererea de suspendare a judecării cauzei ca urmare a existenței pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene a cauzelor enumerate atât oral cât și în scris, **reprezentantul Ministerului Public** a invocat caracterul identic al obiectelor respectivelor cauze în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată cu întrebări preliminare similare. Ca urmare, în conformitate cu prevederile art. 425¹ din Codul de procedură civilă, a solicitat suspendarea cauzei pendinte până la soluționarea cauzelor sus-menționate, aflate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Luând concluziile reprezentantului Ministerului Public, **Înalta Curte** a acordat cuvântul apărării asupra solicitării principale a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu întrebările menționate în cuprinsul motivelor scrise de recurs în casație, precum și asupra celei subsidiare privind suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cauzelor C-74/23 și C-131/23 înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, cauze în privința cărora, în urma verificărilor efectuate, instanța supremă a constatat că se află în faza incipientă a procedurii.

Apărătorul ales al recurentului inculpat Arsene Ionel, avocat Ciolacu Vladimir, a solicitat respingerea, ca inadmisibilă, a cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu întrebările menționate în cuprinsul motivelor scrise de recurs în casație ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov, susținând că solicitarea nu îndeplinește cerințele textului de lege național referitoare la admisibilitatea unei astfel de proceduri.

În acest sens, a învederat că, în speță, pe de o parte, nu se impune interpretarea validității unei norme de drept intern prin raportare la o normă de drept european. Pe de altă parte, că instanța națională - Înalta Curte de Casație și Justiție - nu are nevoie de o dezlegare din partea Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a efectua o interpretare în acest sens.

De asemenea, a susținut că cererea de sesizare este neîntemeiată întrucât face trimitere, în principal, la interpretările date în *Cauza Taricco 1*, chestiune asupra căreia Curtea de Justiție a Uniunii Europene a revenit în *Cauza Taricco 2*, arătând că principiul legalității este mai important și din perspectiva apărării drepturilor și libertăților fundamentale.

În același sens, a invocat jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia cererilor de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu privire la chestiunea prescripției răspunderii penale, care este în sensul respingerii acestora.

A mai arătat că speța C-74/23, la care Ministerul Public a făcut trimitere, nu mai există pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, respectiv sesizarea Curții de Apel Brașov din dosarul nr. 1866/62/2018. Aceasta întrucât, la data de 28 februarie 2023, în dosarul nr. 357/1/2023, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis cererea de strămutare a cauzei de la Curtea de Apel Brașov la Curtea de

Apel Ploiești și, în acord cu solicitările apărării, a menținut doar actele îndeplinite în cauză până la data de 06.12.2022, adică anterior sesizării formulate. Prin urmare, ca efect al admiterii cererii de strămutare, Înalta Curte a desființat încheierea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Or, în procedura desfășurată în fața Curții de Apel Ploiești s-a hotărât retragerea cererii, concluziile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție fiind în același sens. Încheierea prin care s-a statuat asupra acestui aspect este însă în curs de redactare, termenul de judecată la care a fost pronunțată fiind recent.

Cu privire la cea de a doua cauză aflată pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene și cererea de suspendare a judecării cauzei formulată, în subsidiar, de Ministerul Public, apărătorul ales al recurentului inculpat a reiterat precizarea că instanța supremă nu are nevoie de dezlegarea Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a decide asupra problemei de drept incidente în cauză. Prin urmare, nu este necesară suspendarea cauzei în raport de acest aspect.

Luând concluziile formulate, **Înalta Curte** a învederat că asupra cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene și asupra cererii de suspendare a judecării cauzei formulată în subsidiar se va pronunța prin încheiere, urmând ca părțile să consulte condica ședinței și, în funcție de soluția ce va fi pronunțată, să ia act de eventualele măsuri dispuse și termenul de judecată acordat în cauză.

ÎNALTA CURTE

I. Asupra cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov constată următoarele:

În cuprinsul cererii de recurs în casație formulată, *în temeiul art. 438 alin. (1) pct.8 Cod procedură penală*, împotriva deciziei penale nr. 190/Ap din data de 10 martie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Brașov - Secția penală, admisă în principiu prin încheierea din 15 iunie 2023, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov a solicitat, în baza dispozițiilor art. 267 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

„1. Articolul 2 din TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din TUE și articolul 4 paragraf 3 din TUE, coroborate cu articolul 325 alineatul (1) din TFUE și cu articolul 2 alineatul (1) din Convenția PIF și cu articolul 2 și articolul 12 din Directiva PIF, precum și cu Directiva 2004/18/CE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, cu referire la principiul consacării unor sancțiuni efective și disuasive în cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, toate cu aplicarea Deciziei 2006/928/CE a Comisiei, prin raportare la articolul 49 paragraf 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretate în

sensul că se opun unei situații juridice precum cea incidentă în litigiul principal, în care acuzații solicită aplicarea principiului legii penale mai favorabile în situația în care o decizie a instanței constituționale naționale a declarat neconstituțional un text de lege privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale (decizia din anul 2022), invocând pasivitatea legiuiitorului, care nu a intervenit pentru punerea în acord a textului legal cu o altă decizie a aceleiași instanțe constituționale, pronunțate în urmă cu patru ani față de cea din urmă decizie (decizia din anul 2018) - timp în care jurisprudența instanțelor de drept comun formată în aplicarea celei dintâi decizii se stabilise deja în sensul subzistenței textului respectiv, în forma înțeleasă ca urmare a celei dintâi decizii ale instanței constituționale - cu consecința practică a reducerii la jumătate a termenului de prescripție pentru toate faptele penale cu privire la care nu s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare anterior celei dintâi decizii a instanței constituționale și a încetării pe cale de consecință a procesului penal față de acuzații în cauză?”

2. Articolul 2 din TUE privind valorile statului de drept și respectarea drepturilor omului într-o societate caracterizată prin justiție și articolul 4 par. 3 din TUE privind principiul cooperării loiale dintre Uniune și statele membre, cu aplicarea Deciziei 2006/928 /CE a Comisiei sub aspectul angajamentului de asigurare a caracterului eficient al sistemului judiciar român, prin raportare la articolul 49 par. 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene consacrând principiul legii penale mai favorabile, trebuie interpretate, cu privire la sistemul judiciar intern în ansamblul său, în sensul că se opun unei situații juridice precum cea incidentă în litigiul principal, în care acuzații solicită aplicarea principiului legii penale mai favorabile, în situația în care, o decizie a instanței constituționale naționale a declarat neconstituțional un text de lege privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale (decizia din anul 2022), invocând pasivitatea legiuiitorului, care nu a intervenit pentru punerea în acord a textului legal cu o altă decizie a aceleiași instanțe constituționale, pronunțate în urmă cu patru ani față de cea din urmă decizie (decizia din anul 2018) - timp în care jurisprudența instanțelor de drept comun formată în aplicarea celei dintâi decizii se stabilise deja în sensul subzistenței textului respectiv, în forma înțeleasă ca urmare a celei dintâi decizii ale instanței constituționale — cu consecința practică a reducerii la jumătate a termenului de prescripție pentru toate faptele penale cu privire la care nu s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare anterior celei dintâi decizii a instanței constituționale și a încetării pe cale de consecință a procesului penal față de acuzații în cauză?”

Cererea astfel formulată a fost susținută la termenul din 14 septembrie 2023, argumentele invocate în susținerea acesteia de reprezentantul Ministerului Public, precum și concluziile apărătorilor recurentului inculpat Arsene Ionel fiind fidel redată în practica prezentă încheieri.

Analizând cererea formulată prin raportare la dispozițiile art. 2 din Legea nr. 340/2009 și la normele europene ce reglementează procedura

trimiterilor preliminare, Înalta Curte constată că aceasta nu poate fi primită pentru considerentele arătate în continuare.

Sistemul trimiterilor preliminare reprezintă un mecanism fundamental al dreptului Uniunii Europene menit să confere instanțelor naționale mijloacele de a asigura o interpretare și o aplicare uniformă a dreptului comunitar în toate statele membre. Acțiunea în pronunțarea unei hotărâri preliminare este o procedură necontencioasă, de colaborare judiciară, independentă de orice inițiativă a părților.

Procedura trimiterilor preliminare este reglementată, cu titlu general, prin art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (fostul art. 234 din Tratatul Comunității Europene).

Astfel, potrivit art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea tratatelor și la validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii. În acest sens, o instanță dintr-un stat membru poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene dacă apreciază că o decizie în această privință este necesară în soluționarea pricinii. În cazul în care chestiunea se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale, ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea. Cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene se face numai în situația în care, în cursul unui litigiu aflat pe rol, se pune problema interpretării sau validității unei norme comunitare.

Conform Recomandărilor referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 380/1 din 08 noiembrie 2019, Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate fi sesizată cu privire la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii doar la inițiativa instanțelor naționale, neavând relevanță manifestarea de voință sub acest aspect a părților din litigiul principal. Întrucât este chemată să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată, numai instanța națională sesizată cu soluționarea unui litigiu are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei cereri de decizie preliminară pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și relevanța întrebărilor pe care le adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În ceea ce privește obiectul și întinderea cererii de decizie preliminară, în cuprinsul aceluiași Recomandări se arată că respectiva cerere trebuie să se refere la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii, iar nu la interpretarea normelor dreptului național sau la aspecte de fapt invocate în cadrul litigiului principal.

În plus, se subliniază faptul că instanța europeană nu se poate pronunța asupra cererii de decizie preliminară decât dacă dreptul Uniunii este aplicabil cauzei principale. În această privință, este indispensabil ca instanța de trimitere să expună toate elementele pertinente, de fapt și de drept, care o determină să considere că dispozițiile dreptului Uniunii sunt susceptibile să se aplice în speță.

Se observă, aşadar, că acţiunea în pronunţarea unei hotărâri preliminare presupune îndeplinirea unor condiţii de admisibilitate privitoare la *calitatea procesuală activă*, Curtea de Justiţie a Uniunii Europene putând fi sesizată cu o chestiune prejudicială numai de către o instanţă a unui stat membru, *la obiectul chestiunii prejudiciale*, care se referă exclusiv la interpretarea sau validitatea normei comunitare, *la momentul formulării unei astfel de cereri*, precum şi la *pertinenţa şi concludenţa chestiunii prejudiciale asupra soluţionării cauzei deduse judecăţii instanţei naţionale*.

În contextul acestor considerente teoretice, se constată că, în speţă, sunt îndeplinite primele trei condiţii de admisibilitate susmenţionate întrucât, în ceea ce priveşte calitatea procesuală activă, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie întruneşte exigenţa de jurisdicţie naţională competentă să sesizeze Curtea de Justiţie a Uniunii Europene şi sunt respectate cerinţele formulării chestiunii prejudiciale în cursul unei judecăţi aflate în derulare la o instanţă naţională (*procedura recursului în casaţie*), precum şi cea privind obiectul chestiunii prejudiciale în raport cu competenţa generală de jurisdicţie a instanţei comunitare reglementată prin art. 267 TFUE (*interpretarea articolelor 2, 19 alineatul (1) al doilea paragraf şi 4 paragraf. 3 din TUE, coroborate cu articolul 325 alineatul (1) din TFUE şi articolul 2 alineatul (1) din Convenţia PIF şi cu articolele 2 şi 12 din Directiva PIF, precum şi cu Directiva 2004/18/CE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziţii publice de lucrări, de bunuri şi de servicii, cu referire la principiul consacării unor sancţiuni efective şi disuasive în cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, toate cu aplicarea Deciziei 2006/928/CE a Comisiei, prin raportare la articolul 49 paragraf. 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – prima întrebare; interpretarea articolelor 2 şi 4 paragraf. 3 din TUE, cu aplicarea Deciziei 2006/928/CE a Comisiei sub aspectul angajamentului de asigurare a caracterului eficient al sistemului judiciar român, prin raportare la articolul 49 paragraf. 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – a doua întrebare*).

În ceea ce priveşte exigenţa pertinenţei şi concludenţei chestiunii prejudiciale asupra soluţionării cauzei deduse judecăţii instanţei naţionale, Înalta Curte constată că, în prezenta cauză, este investită cu soluţionarea recursurilor în casaţie formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - Direcţia Naţională Anticorupţie şi inculpatul Arsene Ionel împotriva deciziei penale nr. 190/Ap din 10 martie 2023 pronunţată de Curtea de Apel Braşov - Secţia penală, parchetul susţinând că în cauză este incident cazul de recurs în casaţie prev. de art. 438 alin. (1) pct. 8 Cod procedură penală (potrivit căruia „*în mod greşit s-a dispus încetarea procesului penal*”) întrucât instanţa de apel (Curtea de Apel Braşov) *a dispus în mod greşit încetarea procesului penal faţă de inculpatul Arsene Ionel sub aspectul săvârşirii infracţiunii de trafic de influenţă săvârşită în anul 2013, prev. de art. 291 alin. (1) Cod penal, raportat la art. 6 şi art. 7 lit. a) din Legea nr. 78/2000, ca efect al intervenţiei prescripţiei răspunderii penale*.

Or, având în vedere, pe de o parte, natura juridică a obiectului prezentei cauze – cale extraordinară de atac și limitele în care, în acest cadru procesual, se evaluează motivul de recurs în casație prev. de art. 438 alin. (1) pct. 8 Cod procedură penală, iar pe de altă parte, împrejurarea că, astfel cum sunt formulate cele două întrebări, obiectul sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene antamează o chestiune esențialmente de drept penal material, Înalta Curte apreciază neîndeplinită exigența pertinentei și concludenței chestiunii prejudiciale asupra soluționării cauzei deduse judecării instanței naționale.

II. Asupra cererii de suspendare a judecării cauzei până la soluționarea cauzelor C-74/23 și C-131/23 înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție-Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov, constată următoarele:

Prin memoriul conținând completarea motivelor de recurs în casație depus la data de 6 septembrie 2023, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Brașov a solicitat, cu titlu subsidiar, în temeiul art. 413 alin. (1) pct.1¹ coroborat cu art. 2 alin. (2) Cod procedură civilă, suspendarea judecării prezentei cauze până la soluționarea cauzelor C-74/23 și C-131/23 înregistrate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene, invocând ca unic argument în acest sens (prin concluziile orale formulate de reprezentantul Ministerului Public la prezentul termen) identitatea obiectelor celor trei dosare (cel al cauzei și cele în care a fost sesizată Curtea de Justiție a Uniunii Europene).

Evaluând această cerere prin prisma dispozițiilor legale invocate ca temei legal, art. 413 alin. (1) pct.1¹ Cod procedură civilă, raportat la art. 2 alin. (2) Cod procedură civilă, Înalta Curte constată că, în cauza nr. C-74/23, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată de Curtea de Apel Brașov (ca instanță de apel, în dosarul nr. 1866/62/2018, având ca obiect infracțiuni de corupție și asimilate) cu următoarele întrebări preliminare:

„1. Articolul 2 din TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din TUE și articolul 4 parag. 3 din TUE, coroborate cu articolul 325 alineatul (1) din TFUE și cu articolul 2 alineatul (1) din Convenția PIF și cu articolul 2 și articolul 12 din Directiva PIF, precum și cu Directiva 2004/18/CE privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, cu referire la principiul consacării unor sancțiuni efective și disuasive în cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, toate cu aplicarea Deciziei 2006/928 /CE a Comisiei, prin raportare la articolul 49 parag. 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretate în sensul că se opun unei situații juridice precum cea incidentă în litigiul principal, în care acuzații solicită aplicarea principiului legii penale mai favorabile în situația în care o decizie a instanței constituționale naționale a declarat neconstituțional un text de lege privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale (decizia din anul 2022), invocând pasivitatea legiuitorului, care nu a intervenit pentru punerea în acord a textului legal cu o

altă decizie a aceleiași instanțe constituționale, pronunțate în urmă cu patru ani față de cea din urmă decizie (decizia din anul 2018) – timp în care jurisprudența instanțelor de drept comun formată în aplicarea celei dintâi decizii se stabilise deja în sensul subzistenței textului respectiv, în forma înțeleasă ca urmare a celei dintâi decizii ale instanței constituționale – cu consecința practică a reducerii la jumătate a termenului de prescripție pentru toate faptele penale cu privire la care nu s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare anterior celei dintâi decizii a instanței constituționale și a încetării pe cale de consecință a procesului penal față de acuzații în cauză?

2. Articolul 2 din TUE privind valorile statului de drept și respectarea drepturilor omului într-o societate caracterizată prin justiție și articolul 4 par. 3 din TUE privind principiului cooperării loiale dintre Uniune și statele membre, cu aplicarea Deciziei 2006/928 /CE a Comisiei sub aspectul angajamentului de asigurare a caracterului eficient al sistemului judiciar român, prin raportare la articolul 49 par. 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene consacrand principiul legii penale mai favorabile, trebuie interpretate, cu privire la sistemul judiciar intern în ansamblul său, în sensul că se opun unei situații juridice precum cea incidentă în litigiul principal, în care acuzații solicită aplicarea principiului legii penale mai favorabile, în situația în care, o decizie a instanței constituționale naționale a declarat neconstituțional un text de lege privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale (decizia din anul 2022), invocând pasivitatea legiuitorului, care nu a intervenit pentru punerea în acord a textului legal cu o altă decizie a aceleiași instanțe constituționale, pronunțate în urmă cu patru ani față de cea din urmă decizie (decizia din anul 2018) – timp în care jurisprudența instanțelor de drept comun formată în aplicarea celei dintâi decizii se stabilise deja în sensul subzistenței textului respectiv, în forma înțeleasă ca urmare a celei dintâi decizii ale instanței constituționale – cu consecința practică a reducerii la jumătate a termenului de prescripție pentru toate faptele penale cu privire la care nu s-a pronunțat o hotărâre definitivă de condamnare anterior celei dintâi decizii a instanței constituționale și a încetării pe cale de consecință a procesului penal față de acuzații în cauză?

3. În caz afirmativ și numai dacă nu se poate da o interpretare conformă cu dreptul Uniunii Europene, principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun sunt ținute de deciziile curții constituționale naționale și de deciziile obligatorii ale instanței supreme naționale și nu pot, din acest motiv și cu riscul săvârșirii unei abateri disciplinare, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară, în principal, cu articolul 2 din TUE, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf din TUE și articolul 4 par. 3 din TUE, coroborate cu articolul 325 alineatul (1) din TFUE, toate cu aplicarea

Deciziei 2006/928 /CE a Comisiei, prin raportare la articolul 49 paragraf 1 teza finală din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, precum în situația din litigiul principal?”.

În cauza nr. C-131/23, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a fost sesizată de Curtea de Apel Brașov (ca instanță de contestație în anulare, în dosarul nr. 314/64/2022 având ca obiect infracțiuni de corupție și asimilate) cu următoarele întrebări preliminare:

„1. Prevederile articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf [TUE], articolul 325 [alineatul (1)] TFUE, articolul 2 alineatul (1) din Convenția PIF¹ și Decizia 2006/928/CE a Comisiei², trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării unei decizii pronunțate de Curtea Constituțională prin care s-a constatat retroactiv lipsa cazurilor de întrerupere a cursului prescripției, în condițiile existenței unei jurisprudențe generalizate și de durată a instanțelor naționale, inclusiv a instanței supreme, și dacă prin aplicarea respectivei decizii s-ar ajunge la un risc sistemic de impunitate prin redeschiderea unui număr semnificativ de cauze penale judecate definitiv și pronunțarea, într-o cale extraordinară de atac, a unei soluții de încetare a procesului penal ca urmare a constatării intervenirii prescripției?

2. Dacă principiul supremației dreptului european prin raportare la Decizia 2006/928/CE a Comisiei și articolul 49 alineatul (1) teza a treia (principiul retroactivității legii penale mai favorabile) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, se opun reanalizării, în faza de executare a pedepsei, prin intermediul unei căi extraordinare de atac, a prescripției răspunderii penale în condițiile în care formularea respectivei căi de atac este consecința unei decizii a Curții Constituționale, pronunțată ulterior rămânerii definitive a hotărârii de condamnare, prin care este răsturnată o jurisprudență generalizată și de durată a instanțelor naționale, și dacă în acest fel este afectat caracterul disuasiv și efectiv al pedepsei, precum și securitatea și stabilitatea raporturilor juridice[.]

3. Principiul supremației dreptului european prin raportare la articolul 53 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene permite aplicarea unor standarde naționale de protecție, cum ar fi cel din litigiul principal, garantate de dreptul intern al statului membru, rezultat[e] în urma efectelor atribuite deciziilor Curții Constituționale dacă în acest mod este afectată aplicarea eficientă a dreptului Uniunii Europene pe teritoriul statului membru?”

Conform informațiilor publicate pe site-ul Curții de Justiție a Uniunii Europene (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/ro/), ambele cauze se află pe rolul acestei instanțe, într-o faza incipientă a procedurii, susținerile contrare ale apărării inculpatului Arsene Ionel (privind cauza C-74/23), fiind, prin urmare, lipsite de suport.

În contextul acestor rețineri, Înalta Curte constată că, deși raportat la obiectul lor, prezenta cauză și cele două anterior menționate ale Curții de Apel

Braşov (Curţii de Apel Ploieşti, în prezent, în ceea ce priveşte dosarul nr. 1866/62/2018) par a ridica o problemă de drept similară sub aspectul chestiunii prescripţiei răspunderii penale, această împrejurare nu este, însă, suficientă pentru încuviinţarea solicitării analizate. Eventuala suspendare a judecăţii în recurs în casaţie trebuie să fie justificată şi de argumente de utilitate a dezlegărilor pe care Curtea de Justiţie a Uniunii Europene este chemată să o dea chestiunilor prejudiciale cu care este investită (în alte cauze) asupra soluţionării cauzei instanţei naţionale a cărei suspendare se solicită.

Or, jurisprudenţa Curţii de Justiţie a Uniunii Europene invocată în motivele de recurs în casaţie ale parchetului şi în memoriul din 6 septembrie 2023 conţinând completarea acestora, oferă suficiente elemente de interpretare utile, astfel încât Înalta Curte să poată tranşa, chiar înainte de soluţionarea cauzelor C-74/23 şi C-131/23 înregistrate pe rolul Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, problema de drept ce va face obiectul analizei în recurs în casaţie.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE:**

I. Respinge cererea de sesizare a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie-Direcţia Naţională Anticorupţie, Serviciul Teritorial Braşov.

II. Respinge cererea de suspendare a judecării cauzei până la soluţionarea cauzelor C-74/23 şi C-131/23 înregistrate pe rolul Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie-Direcţia Naţională Anticorupţie, Serviciul Teritorial Braşov.

III. Stabileşte termen la data de **26 octombrie 2023**, cu citarea recurentului inculpat *Arsene Ionel* şi asigurarea apărării acestuia (apărători aleşi şi/sau din oficiu).

Definitivă.

Pronunţată în şedinţă publică, astăzi, 14 septembrie 2023.

PREŞEDINTE
Simona Elena Cîrnaru

JUDECĂTOR
Rodica Aida Popa

JUDECĂTOR
Oana Burnel

MAGISTRAT ASISTENT
Marcela Radu

GREFIER
Iustina Negruț

I.N. 23 Octombrie 2023

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO